

OSAMU DAZAI

Öğrenci Kız

*Fakat yetişkin oluncaya
dek geçecek olan bu uzun
ve korkunç süreyi nasıl
geçirmeliyiz? Kimse bize
bunu öğretmiyor.*

ÇEVİRİ: BARIŞ BAYIKSEL

— 5. BASKI

OSAMU DAZAI
ÖĞRENCİ KIZ

Can Modern
Kısa Modern / 19

Öğrenci Kız, Osamu Dazai

Joseito 女生徒

İlk baskı: Isagoya Shobō, 1939.

Bu kitapta kullanılan baskı: Sakuhinsha, 2012.

© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2020

5. basım: Ocak 2023, İstanbul

Bu kitabın 5. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Japonca aslından çeviren: Barış Bayıksel

Dizi editörü: Şirin Etik

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: M. Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: İmak Ofset Basım Yayın Tic. ve San. Ltd. Şti.

Akçaburgaz Mah.137.Sokak No:12

Esenyurt, İstanbul

Sertifika No: 45523

ISBN 978-975-07-4595-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

OSAMU DAZAI ÖĞRENCİ KIZ

Uzun öykü

Japonca aslından çeviren: Barış Bayıksel

♥can

OSAMU DAZAI, asıl adıyla Őuji TsuŐima, 1909 yılında Kanagi'de dũnyaya geldi. GeniŐ ve zengin bir ailenin oğluydu. Dazai on dokuz yaŐında ilk intihar giriŐimi sonrası ailesi tarafından reddedildi. 1930'da Tokyo Őniversitesi'nde Fransız Filolojisi okumaya başladı ama bŕlũmũnũ bitirmedi ve sonrasında iŐ bulmakta zorlandı. Okul yıllarında ũnlũ yazar Masuji İbuse ile arkadaŐ oldu, ilk ŕykũlerini yayımladı, bu ŕykũleri 1936 yılında *Bannen* (İhtiyarlık) adlı kitabında derledi. *Őđrenci Kız* 1939'da yayımlandı. Dazai kronik solunum rahatsızlığı nedeniyle II. Dũnya SavaŐı'nda savaŐmadı. Tokyo'daki evi BirleŐik Devletler'in bombardımanı sırasında iki defa yandı. 1939 yılında İŐihara MiŐiko ile evlenerek yeni bir hayata baŐlayan Dazai'nin en ũretken ve en parlak dŕnemi savaŐtan hemen sonraki yıllar oldu. *Batan GũneŐ*'te (1947) bir soylu ailenin ŕkũŐũ ũzerinden yitip giden Japonya'yı anlatmıŐ, *İnsanlığımı Yitirirken* (1948) ile krizde olan Japon kimliğini ve geleneklerini aŐıkça eleŐtirmiŐtir. Dazai, 13 Haziran 1949 tarihinde metresi Tomie Yamazaki'yle birlikte Tokyo'nun yağmurdan taŐmıŐ Tamagava Kanalı'na atlayarak intihar etti. Cansız bedeni altı gũn sonra, 40. doğum gũnũnde bulundu.

BARIŞ BAYIKSEL, 1981 yılında Ankara'da doğdu. Kobe Őniversitesi Hukuk Fakũltesi mezunudur. Kobo Abe'nin *Kumların Kadını*, *BaŐkasının Yũzũ* ve *Virane Harita* kitaplarını çevirdi.

Sabah gözlerimi açarken hissettiğim şey çok ilginç. Saklambaç oynarken kapkaranlık dolabın içinde çömelip çıt çıkarmadan saklanmışken, dolabın kapısı bir anda açılıp, Deko, “Sobe!” diye bağırdığında içeri giren gün ışığından kamaşan gözlerim ve sonrasındaki garip ne yapacağını bilememe hissi. Arkasından gelen heyecan, kimonomun yakalarını birleştirmeye çalışarak biraz utangaç halde dolaptan çıkıp aniden gıcık kapışım, işte o his. Yok o da değil. Birazcık daha dayanılmaz bir şey. Bir kutuyu açmışsın da içinden daha küçük bir kutu çıkmış, o küçük kutuyu açtığında yine daha küçük bir kutu çıkmış, onu da açtığında içinden yine küçük bir kutu çıkmış, yine küçük bir kutu çıkmış, böyle böyle yedi-sekiz kutuyu açınca sonunda zar kadar bir kutu çıkmış da onu da açıp baktığında içinde hiçbir şey olmadığını, bomboş olduğunu görmüşsün gibi bir

his. Buna daha yakın. Pat diye gözlerini açmak falan dedikleri şey yalan. Bulanık sudaki nişasta yavaş yavaş dibe çöküp de yüzeyin billurlaşması gibi, sonunda yorulup gözlerini açıyorsun. Sabahlarda hiç utanma yok. İçimi dolduran üzüntü katlanılacak gibi değil. Nefret ediyorum, nefret. Sabahları en çirkin halim. Bacaklarım bitap, şimdiden hiçbir şey yapasım gelmiyor. Doğru dürüst uyuyamadığım için mi acaba? İnsanın sabahları sağlığının zirvesinde olduğu falan yalan. Sabahlar gri. Hep aynı. Bomboş. Sabahları yataktayken hep karamsar oluyorum. Bıkıyorum. Ne kadar iğrenç pişmanlık duygusu varsa bir anda içimi dolduruyor. Kıvranıp kalıyorum.

Sabahlar işkence.

“Baba,” diye usulca sesleniyorum. Garip bir şekilde utangaç ve mutlu kalkıp çabucak yatağı toparlıyorum. Yer yatağını dolaba kaldırırken kendi kendime “Yallah!” dediğimi fark edip şaşırdım. Hiç böyle kaba saba sözler sarf edecek bir kız olduğumu düşünmezdim. Tam da yaşlı kadınların ağzına yakışacak sözler bunlar – “Yallah”mış. Neden ağzımdan böyle bir şey çıktı ki? Sanki içimde bir yerlerde yaşlı bir teyze falan gizli. İğrenç. Bundan böyle dikkat etsem iyi olur. Bir seferinde birinin yürüyüş şeklinden iğrenmiş, sonra da aslında tıpatıp aynı şekilde yürüdüğümü fark etmiştim. Aynı o zamanki gibi fena halde moralim bozuldu.

Sabahları kendime hiç güvenim yok.

Üzerimde geceliğimle makyaj masasının karşısına geçtim. Gözlüklerimi takmadan aynaya baktığımda yüzüm biraz bulanık, nemli görünüyor. Yüzümde en nefret ettiğim şey bu gözlükler ama onların da kendine has, başkalarının

bilemeyeceği iyi tarafları var. Gözlüklerimi çıkarıp uzaklara bakmayı seviyorum. Her şey sislerle örtülü, bir rüya, bir zoetroop gibi harika görünüyor. Kirli olan hiçbir şey yok. Sadece büyük şeyler, taze, güçlü renkler, ışıklar var. Gözlüklerimi çıkarıp insanlara bakmayı da seviyorum. Baktığım herkesin yüzü nazik, güzel, güleç görünüyor. Üstelik gözlüklerimi takmadığımda ne birileriyle kavga etmek istiyorum ne de kötü bir söz söylemek. Sadece sessiz, dalgın duruyorum o kadar. Öyle anlarda kendimin de insanlara iyi huylu görüdüğümü düşündüğümde daha da rahatlıyor, birilerine sırnaşmak istiyor, iyi yürekli oluyorum.

Yok yok, bu gözlükler sevicek gibi değil. Gözlük taktığında yüzün ortadan kayboluyor. Gözlük yüzde beliren herhangi bir duygunun, romantizmin, güzelliğın, şiddetin, zayıflığın, masumiyetin, hüznün önüne geçiveriyor. Üstelik gözlerle anlaşmayı da inanılmaz derecede zorlaştırıyor.

Gözlükler hayalet gibi.

Kendi gözlüklerimden nefret ettiğimden midir nedir, gözlerin güzelliğının en önemli şey olduğunu düşünüyorum. Burnunu göremeseler de, ağzın gizlenmiş de olsa, gözlerin onlara bakını daha güzel yaşamaya heveslendiriyorsa yeter bence. Benim koca gözlerdense hiçbir halt olmaz. Durmadan kendi gözlerime bakınca sinirim bozuluyor. Annem bile gözlerimde iş olmadığını söylüyor. Gözlerinin ferri kaçmış dedikleri benim gözler için olsa gerek. Aklıma kömür parçalarını getiriyorlar, sinir oluyorum. Bakın işte. Çok fenalar. Her aynaya baktığımda içimden keşke gözlerim daha nemli olsaydı diye geçiriyorum. Mavi bir göl gibi gözler. Yeşil çimlere uzanmış, gökyüzünü seyre-

derken, arada bir yukarıda süzülen bulutları yansıtan gözler. Kuşların gölgelerini bile en ince ayrıntısına kadar yansıtan. Bir sürü güzel gözlü insanla tanışmak istiyorum.

Bugün mayısın ilk günü diye düşününce neşem biraz yerine geldi. Sevinmemek elde değil. Yaza az kaldı. Bahçeye çıktığımda çiçeklenen çilekleri gördüm. Babamın öldüğü gerçeği garip gelmeye başladı. Ölüp yok olmak denen şey anlaşılması zor bir şey. Anlayamıyorum. Ablamı, ayrıldığı insanları, uzun zamandır görmediklerimi özlüyorum. Sabahları, geçmişte yaşananlar, geçmişte kalan insanlar hemen yanı başımda sanki. Turp turşusunun o yavan kokusu gibi. Dayanılmaz bir şey.

Köpeklerim Capi'yle Garip (tam bir gariban olduğu için Garip adını koyduk) birbirlerine dolana dolana koşup geldiler. İkisini de karşıma oturtup yalnızca Capi'yi sevdim. Capi'nin bembeyaz parlayan tüyleri çok güzel görünüyor. Garip'se kirli. Capi'yi sevince Garip'in yanda ağlamaklı ağlamaklı baktığının farkındayım. Garip'in total olduğunun da farkındayım. Garip'in bu acınası halinden nefret ediyorum. O kadar zavallı ki dayanamayıp bile kötü davranıyorum. Garip, sokak köpeklerine benzediği için her an yakalanıp öldürülebilir. Ayağı da malum, kaçmaya çalışsa bile başaramaz. Hadi, Garip! Dağlara, bir yerlere kaç. Nasıl olsa kimse seni sevmeyecek. Bir an önce öl gitsin. Ben sadece Garip'e değil insanlara da kötü davranan bir kızım. Gerçekten fenayım. Milleti kızdırıp kışkırtıyorum. Verandada Capi'nin başını okşayıp otururken yemyeşil yaprakları gördükçe kendimi zavallı hissedip toprağa oturasım geldi.

Ağlamayı deneyeyim dedim. Nefesimi tutup gözlerim kanlanınca biraz gözyaşı akar diye düşündüm ama olmadı. Belki de artık gözyaşları olmayan bir kızım.

Vazgeçip odaları temizlemeye giriştim. Temizlik yaparken bir de baktım ki *Tocin Okiçi*¹ filminden bir şarkı mırıldanıyorum. Duyan oldu mu diye etrafı kolaçan etmek zorunda kaldım. Normalde Mozart'tı, Bach'tı dinlemem gerekirken söylediğim şarkıya bak! Yer yatağını kaldırırken "Yallah", temizlik yaparken *Tocin Okiçi*. Ben bitmişim artık. Uyanıkken böyleyse uyurken neler sayıkladığımı düşünmeyeyim daha iyi. Ama biraz komiğime de gitti doğrusu. Süpürgeyi bırakıp kendi kendime güldüm.

Dikmeyi dün bitirdiğim iç çamaşırımı giydim. Dikerken göğüs kısmına küçük, beyaz bir de gül işlemişim. Üstüne bir şey giydiğimde gül görünmüyor. Kimse orada olduğunu bilmeyecek. Bu tür şeylerde üstüme yok.

Annem birilerinin çöpçatanlık işlerine kendini iyice kaptırdı yine. Sabah erkenden çıkmış. Annem eskiden beri başkalarına yardım için elinden geleni yaptığından bunlara alışığım ama yine de bu enerjiyi nereden bulduğuna şaşırıyorum. Babam kendini fazlasıyla çalışmalarına verdiğiğinden onun yapması gerekenleri de annem hallederdi. Babamın sosyal hayatla en ufak bağı olmadığı halde annem hoş insanları çevresine toplamayı bilirdi. Annemle babam farklı yönlere sahip olmalarına rağmen birbirlerine hep saygı duymuşlar. Hiçbir fena tarafı olmayan, zarif, huzurlu bir çift mi demeli? Of, ne ukalayım.

1. Kenji Mizoguchi'nin 1930 tarihli filmi. (Y.N.)

Bir okurunun kendisine gönderdiği günlüklerden esinlenerek yazdığı *Öğrenci Kız*'da Osamu Dazai bir Tokyo banliyösünde yaşayan isimsiz bir genç kızın bir gününü anlatıyor. Aklına takılan şarkıları, yolda düşündüğü ve gördüklerini, günlük yaşama dair ayrıntıları ve içten içe duyduğu hüznü büyük bir başarıyla ve empatiyle resmetmeyi başarıyor. Yaşama hep çarpıcı bir dürüstlikle bakmış Dazai'nin bir gün kadar kısa romanı, gençlerin sesini ve düşüncelerini çekinmeden aktaran ilk modern yapılardan biri.

#japonmodernleri #gençlik #masumiyet #şefkat
#aile #okul

can yayinlari.com | f | i | t | can yayinlari

roman

ISBN 978-975-07-4515-9

9 789750 745959